

ה' ו' והשׁבְתָּם מִלְּפָנֵי קָרְבָּן
בְּכָל מִגְּבָּסֶת צַדִּיקָה בְּמִלְּאָמָר
י' וְיַרְחֵם דָּמוֹ קָסֶב : מִמְּקוֹם :

בְּלִילָה פְּנִינָה יְמִינָה וְמִמְּקָדְשָׁה י' :
י' קָסֶב : סָעִיר כְּבָשָׁן כְּחַטָּאת
בְּכָל הַיּוֹם וְלֹא יְמִין כְּבָר לְמַלְאָךְ
לְזָהָר כְּבָד : מָנוֹג . אֶל כְּלָל כְּמַד
לְזָהָר כְּבָד : מָנוֹג . אֶל כְּלָל כְּמַד
וְסִבְבָּרְדָּה דְּבָשָׁה וְסָבָט לְכַשְׁמָן :
י' מְנֻזָּה : תְּחִזְקָה מְנֻזָּה וְלֹא אֲמָנָה
בְּזָהָר דְּבָשָׁה : אֶל כְּלָל כְּמַד .
מָנוֹג : זְדָבָשָׁה רַע . שְׁמַרְתָּה אֶל כְּמַד י'
ט' מְנֻזָּה י' : נְאַמְנָה מְנֻזָּה . מְנֻזָּה
בְּכָלָל כְּבָד כְּבָר יְמִינָה גַּם
בְּמַשְׁנָה לְמַלְאָךְ לְבָשָׁה י' קָסֶב
א' אֶל כְּמַד אֶל תְּלָא וְאֶל אֶדְבָּקָה חֲמָר אֶל עַלְלָא
פְּלִונָה רַבְבָּן וְאֶתְמָרָה הָא אֶל אֶל לְמַעַיט
שְׁרוֹדוֹ רַע אֲבָעָה אַמְּתָה לְמַעַיט
בְּגַלְגָּה אָעֵן וּעֲבָרָה בְּבָסְמָתָה י' רַע בְּמִיה
אֶבְלָל הָכִי הַקְּרִיבָה נָא לְפִרְקָד הַזְּרָן
או הַיְשָׁא פְּנִיקְרְבָּעָא מִיהָה רַב בְּנָא דְמָה
דְּרַב אַבְרָהָם שְׂרָשָׁא בְּרַבָּא רַבָּד תְּוֹרָן בְּנָה אַמְּבָד
לְהָא לְלַחְתָּא נִי' הַאֲדָם עַקְבָּנָקְבָּנָק בְּשִׁירָן
וּבְשִׁירָן : הַאֲאָמָנָה מִזְמָה נָאָתָה וְעַבְנָה
וְדַרְעָן לְגַעַב הַמְּמַדָּה מִצְבָּה לְהָא י'
סָבָט דְּרַעְן לְגַעַב קָרְבָּן דְּלֹא בְּלָל
מְתַהְנוּן' הַמּוֹכָר י' לְהַבְּרִיוֹן וְהַדְּבִרִין אַתְּ
חַיִב בְּאַדְרוֹתוֹ י' אַמְּתָה יוֹעַשְׁיָה מִמְּהִיא
הָרָה וְהַבְּקָה מְשֻׁותָה וְאַמְּתָה לוֹ י'
כְּבָשִׁים

מודדים מודדים על גוףם על גוףם וגו' . קולו של רוקן בפרא
על צד ימינו (בצד ימין דה יון) הופך לירין מזען
לטוטש חם וברב רין ומולא קלהה (ו' י"ז כ"ג) מיגען גנאי' ובכעס על
כובען תורם ובעומק החדרה המכוסה מהן נון מוגרעת ע"ז סיבת
הטלות חס. אך להרשות פון זילט
טפללן (בצד ימין דה יון) מפוץ בפרא
לארן רבא' (בצד ימין)

מבחן: כמה סוף טישו על דיפלט פוטריין כדי פולני זבונן עתיד הקב"ה לחשכות את ישראל ארבעה קופה. כמה מידות סקל מצלם זבונן עתיד הקב"ה לחשכות את ישראל ארבעה קופה: דסמן. צדקה פילגש-בכוסות של נזחות ה' מת חלקי וכמו רשות 'ב', סל 'ב' סלה יטו תוכנן. עיבש מן ראיי רוחה והדרין כוס ישועות אשא כ"ס קופות דומינן בקופות כל צח תרין. חתן תנין ה המוציא יין כדי מזינה ג' 'ב', סלה יטו החום. ר' זעירא שאל לרבי יושיה כמה הוא רatty נאמני' כדי מזינה וכוס שיעורן של בכוסות אל' גלמוד סחוט מן המפורש הולך כל'': וגאי נרכט כי דחין ל' חייה ר' כוסות שאמרו ישנן רביעית יין יערב, מורה רבי יושע הבון.

באלטיקי. ח'מן תניין מפונן אפלו ד' וחמש
קופות, רבי ווירא שאל לרבי ישעה במתה ה'יא שיעורה של קופה אמר ליה
נלם סחום מן המבורש תמן תמן בשלש קופות של שלש שלש סאות
תורטין את הלישבה. רבי יוס' כי רבי בן בש' ר' דר' יודה ה'יא דתני טים
כרי נמייה ר' יודה אמר כד' מניין ה'בון. מוגן בכמה נישמעינה לנו
ה'דא טם כד' מנייה רבי יודה אמר כד' מניינה ה'בון י' כד' נמייה רבי
יודה אמר כד' מניין ה'בון. כמה הוא שיעורן של קופות רבי מגא אמר
טירוטרין ורביעי. מהו לשתוון בברך אחר מון מה דאמר רבי יותן ה'ל ' אם
שמען בבית הכנסת יצא הדא אמרה אפלו שיתין בברך אחר י'יא. מהו
לשחוון מיטפסקן כלום אמרו שישתה לא ישתח'. אם שוחה הווא מיטפסקן
אינו טיש'כבר. מזו ליצאת בין של שביעית תנ' רב הושעיה יונאי בין
של שביעית מהו ליצאת בקונדרטן. מון מה דתני בר קפרא קונדרטן בין ה'דא

אמרה ז' יוצאי בקונדריטן. מהו לזאת בון מונון ממה דתני רבי חייה ארבבע גלון הש"ט בסות שאמורו יוצאי בהן בין חין בין מוגוני והוא שיה בא בון טעם ומראה יין. כאמור רבי יוסטה מעה לזאת בין יין אrome שנאנדר אל תרא זין כי יהודא ח' ח' מבושל כדי חבל מוח לנצח בין מבושל רבי יונה אמר יוצאי כהן מבושל דבר יונה בדעתו דרבוי צה' שמי ארבבע כהן דילוי פסחא יהודא פיסחא וחזק ח' דרא עדר חנא חטמי' הדא פטרונה אפי' נהירין אמר דילוי סבאה סבאה חדא מן תלת מלין איתך או שמי' חדר את או מלחה לוי בריכת או את מגד חוריים את אמר לה תיבח ורוחה והיא איתתא חדא קיימן אילין תלוי טלייליא לית כי אלא אורפניא שכיה לי דכתייב' ח'חכמת אדים חמאי פניו. רבי אבדו אהא למיבירא החוניה הלמודי' דרכ' יוחנן אפוי נהורין אמרון קומי רבי יוחנן אשכחיה המוניה הלמודי' דרכ' יוחנן אפוי נהורין אמר לוין דילמא אוורייתא חדתא שמע. סליק לבניה יהיל כה אוורייתא חדתא שמעת אל' הופשחא עתיקתא וקרא עליה חכמת אדרם תאריך פניו. אמר רבי חנינה לנונא דאריתא חומנחתא עתיקתא דטוריסא דציפורין. אמר רבי יונה חביב אנה לה דבית רבי נינאי מבילין כה' דבש תני חז' שמינית טברנית ישנה. אמר רבי יונה און חדא דרין הות ולמה לא אמר עסקתא בגין דהנות בוניה. ואית דאמרין דהנות דהנות

יִצְחָק

⑥

Nahmanides, ca. 1195-ca. 1270

בסי

חדושי הרמב"ן השלם

על מסכתות
בבא מציעא, בבא בתרא
סנהדרין, מכות
שבועות, עבودה זרה

עם קונטראם
דינא דגרמי
עם מפתח מקורות

ועם ליקוטי ספר תורה האדם, מסודרים
סדר המסכתות הנ"ל ועל מסכת בבא קמא

МОגה ע"פ כתבי יד ודפוסים ראשונים
ועז' צוות תלמידי חכמים
בציוון מראי המלוממות לモבאות בדבריהם

בעריכת

מקוז מערבא
למחבר תורי

יעיהיך ירושלים תובביה
שנת רבינו משה בר נחמן לפ"ק

חדושי הרמב"ן השלם

7

(פסיקת דרבי כהנא) בפרשת החדש השלישי, נמשלו דבריו תורה לקונדייטון, מה קונדייטון יש בו יין דבש ופלפלין כך דבריו תורה וכו'.

ואיכא למידק נמי ולימא למעוטי גפן שהדרלה על גבי תанаה שהוא פסול לניטבים כדאיתא (מנחות) [ביבורות] (ט, ה). ואיכא למיר דלא ממעט מהכא אלא יין דאישתני בטעםיה לריעוטא, כמו שפירש הרב ר' שמואל זיל, אבל גפן שהדרלה על גבי תанаה לא אישתני לריעוטא, אלא שאסור משותם דבעינן נסכים שלא נשתנו וקרבן שלא נשתנה כבש בן כבש

משות ימי בראשית ולא פסולו לקידוש היום. ומכל מקום יין מעושן שפסול לניטבים (כדו"מ מינות פ', ג) היה לומעט מקידוש היום. ואפשר אכן הכי נמי, וזה דלא קאמר הכי ממש דאפשר לבורא פרי הגפן פטול. ולא מסתבר

לי. אלא נראה שהמעושן מבושל, ומפני נשתנה מביריתו ולא משום גרעיותו, וכשם שלמדנו שמקדרים על המבושל כך נאמר על המעושן. וקשה לי ולימא למעוטי מתוק, דתנן (מיחומ פ', ג) לא ייביא ואם הביא פסול. ויש לומר ממש דרבינו מתרץ התם (פס פ', ה) כרוך ותני, אבל לרבות שדרך חוליא דشمשה (גנאי - דפира] מאיס הכא [ג' - הכי] נמי.

אלעזר אמר אינה מוחלפת תמן בכחן ובכאן בבעליהם. רבוי יוחנן ור' אלעזר חד אמר מפני שמעיטו ממידתו וחוד אמר מפני שמעיטו משותתי. ולא ידועין מאן אמר דא ומaan אמר דא. מן מה דמר רבוי יוחנן מיחלפה שיטתה לרבי יודה, ואמר רבוי אלעזר אינה מוחלפת. תמן בכחן ובכאן בבעליהם היי לרבי יוחנן אמר מפני שמעיטו משותתי.

[וכך - בג][וכך] פירושו. שמי אמר שמעיטו משותתי, לומר שאע"פ ששבח הוא, אסור לעשות כן בין של תרומה שיש מקצת אנשים שאין שותין אותן. ומה שאמיר ר' יוחנן שמוחלפת שיתתו של רבוי יוחנה אתה למד שהוא מפרש דבריו תנא [קמא] (ג' ה - מפרש דבריתא) מפני שמעיטו משותתי, והוא כען מפסיד. ורבי יהודה סבר משביחו הוא לגמרי ואין אדם קץ בו אלא מפני שהוא חזק ביזור, אם כן למה א"ר יהודה אין תורמין מן המבושל על שאינו מבושל, בודאי מוחלפת השיטה. וסביר דתנן קמא דידייה היא ואיפוק. ורבי אלעזר סבר מיי מפני שמעיטו דקאמר תנא קמא הינו שמעיטו ממידתו. ורבי יהודה מתייר מפני שהוא משביחו ושבחו יותר מהפסדו. ולא התריר רבוי יהודה אלא בהן עצמו מאחר שננתנו לו, אבל לבעלים אסור לבשלו ולעשותו תרומה מפני שלדברי הכל ממיטו הוא משותפיו, ואך על פי ששבח הוא לו, כיוון שיש מקצת אדם שאין רוצה בו הרי הוא מפחית דמי שאין לו חוקין קופצין עלייו וمضיד ממוני של כהן. ולפיכך אמרו שאין תורמין ממוני על שאינו מבושל. אבל משאיינו מבושל על המבושל תורמין לדברי הכל אע"פ שהمبושל (מושבב) שהרי אפשר לבשלו אע"פ שיתמצעט. כן נראה לי פירוש הירושלמי. אבל בלשון אחרת שיתבשש. הילכך מקדרים עליו קידוש היום.

אבל רשי זיל כתוב בתשובה שאלת שף בורה פרי הגפן אין מברכין עליו. וכן כתוב رب צמח גאון זיל. ואמרו מפני כד לא אמרו בשמעעה זו דלמעוטי מבושל אתה, (שאיפ) (שאף) בורה פרי הגפן אין מברכין [עליו]. אבל כבר כתבנו שאין זה עיקר.

ועוד מצינו מפורש בפרק ערבי פסחים בירושלמי (פסחים פ"י ק"ה), יוצאי בין מבושל. שמע מינה שמקדשין עליו קידוש היום, ואין צrisk לומר בורה פרי הגפן. ואך על פי שאמרו (ע"ז, ה) אין בו מושם יין נסך, לפי שאין מנסכים כך אמרו ולא משום גרעיתו של יין.

ויש שכטב חבית שנפל לתוכה מעט דבש כיוון שאין ראוי לנסך על גבי המבוח אין אומרין עליו קידוש היום. ואחרים הכהדרון, שלא אמרו יין הרואוי לנסך אלא למעוטי מגולה. וכן הוא עיקר, دائו לאו הכי הוה לנו לאותוי הכא לאין הפסול בו דבש. וטעמא דמלatta, לא ממעטינן הכא אלא אין הפסול מחמת עצמו, אבל יין שנתערב בו דבש הדבש הוא שאוסרו, מפני שפסלו הכתוב מעל גבי המזבח (ויקרא ז, י), ולא פסלו לקידוש. ואין להשיבו אחר טעם זה. ועוד מצינו מפורש במסכת פסחים (ירוזלמי פ"י ס"ה) מהו לצאת בין קונדייטון, מן מה דתני בר קפרא קונדייטון בין (צירוסלמי - כיין) הדה (אמרו) [אמירה] יוצאי בקונדייטון. אלא יין קונדייטון מברכין עליו קידוש היום. והקונדייטון יש בו יין דבש ופלפלין. ומפורש בהגדה

7 חמר חירוריין. לעניין קידוש בעי דעליה קיימין. אי נמי בין

לקידוש בין לניטבים, دائ לנטבים דוקא הוה ליה למיר מהו לניטבים. ועוד דקה פשיט אל חרוא יין כי תארם (פסחים ג', ה), אלמא אינו קורי יין אלא אדום. ומה שדחק הרב (רש"י) ר"ש - סגן - דפира] מאיס הכא [ג' - הכי] נמי.

וקשה לי כושי אמאי כשר. ויש לומר אדום הוא אלא שלקה. אי נמי כושי אינו שחור גמור בדמשמע במסכת סוכה (ג', ה). תדע מدلא קאמר שחור כדתנן (סוס יט, ה; מד, ג) לעניין דמים ובכל מקום (א"ז - ובכמה מוקומות) (סוכך גג, ז וועוד).

וקשה לי מאי קא מיבעי לאיה, הא תנאי בא בפרק ערבי פסחים (פסחים קמ, ג) לעניין ארבע כוסות רבי יהודה אומר עד שהיא בהן טעם ומראה יין, ואמר רבא Mai טעםיה דר' יהודה דכתיב אל תורא יין כי תארם. ואיכא למיר לא פליני רבנן עליה דודאי חי ימזוג חדש ושין דקתני (ד) תנא קמא (פסחים סס) כולחו בטעם ומראה הן ולא פליגן בהו רבוי יהודה כלל, וטעם יין לכולי עלמא בעין כדמוכח בשמעתין (ע"ז, ה) ולא פלוגתא היא. והכא מדרבי יהודה פשיט ליה וטעמה פריש ליה. והרבבה כמותה בתלמוד שאינן מחלוקת.

ואיכא לפירושי דהלהה (ג' - דהה) במאן, בעא מיניה, ופשיט להה כרבבי יהודה. וכן כיווץ בהן בתלמוד (רלה נעל, ג, ה ד"ה טריסט). [ומכל מקום לעניין קידוש (היום) בעין אדום.

ושם מצאתי בירושלמי (פסחים פ"י ק"ה) אמר רבוי ירמיה מצוחה לצאת בין אדום, Mai טעמא אל תרא יין כי תארם. ומשמע ואפיקו בדיעבד לא יצא, דעת שהיה בהן מראה יין דיעבד הוא, ומoczחה לצאת דיעבד נמי הוא. דגמרא דילן לאו לכתחילה בלחו היא דהא מנא תיתי, אי בעין קרא בעין דכתיב לעניין קידוש אפיקו דיעבד נמי ואי לא לכתחילה נמי כשר, דהא ראוי וחשוב הוא ועולה על שלוחן מלכימ. ולית לנו בגמרא דילן לא יביא ואם הביא כשר, לעניין קידוש.

Yom-Tov ben Abraham Ishibili, ca. 1220-ca. 1342

(8)

חדורי הריטב"א

לרבינו יום טוב ב"ר אברהם אלאשביי
מסכת Baba Bathra

י"ל עלי-פי כתבייד
בצירוף מבוא, ציוני מקורות,
מקבילות, הערות וביאורים

מאת

הרב יעקב דוד אילן

הוצאת מוסד הרב קוק • ירושלים

תשנו
шибשלין
יב מפסיד
כ' אע"פ
וא כמגרא
ה וקירוש
ה קושיא
צטמ יינט
וור בחנות
שחנה לא
ביס אסור
אדר, אלא
ונגדולים,
80 מדריך

איית כין
שין בהם,
יל' דאין
זמר בהם
ענש גופו
ש הרים.

ת המזון
ר'ית ז"ל
ברכה⁸²
דחתמ⁸³
יט זוהי
חו בכליה
ד' ברכת
ז הארץ,

הלי פשת
וד בתורי
דרכ לגבוי
תורמות
שם ה"ה.
אנ' נישנו
שם מצין
8 ברכות
גד"ה ער
עמ' 85
שם ר'ת,
בר' יונה

אלא שאינם מבושלות כל הצורן, ומתחוץ שהשלဟבת מליחכת הגפריה שעלהין ומתחפש בכולן נראות למבושלות⁹³. ופירש ר'ח' דיליכא למימר בהא אם בא לעשות ולנטפות מנפה את כולו⁹⁴ דכל קנקן קאי בנפי נפשיה, ואם יש שם יותר (מד') [מי'] פיטסאות ימעט המורה, וכן עיקר.

ואה דתנן המוכר יין להבייו והחמיין איטו חייב באחריותו. הלשון מוכיח כי שלקחו יין גמור היה ודאי אלא שוחמיין אח'כ⁹⁵, ככלומר שיש לתלהות שוחמיין מחמת הקנקנים, או לפי שאלה היו בדוקים ויש קנקנים שמאפסידים את היין, או איפלו שהקנקנים בדוקים ויפים יש לתלהות כי העירוי גורם לו להפסידו, ומקרה מלא דבר הכתוב ולא הורק מכליל אל כל⁹⁶ וככל שאפשר לתלהות בלקוח תולין, כי הכא לבטל המקח ולומר שהיה בו טעות עליו הרואה, וכן אמרו בירושלמי קנקין הפסידו היין, ככלומר קנקין ממש או העירוי שהעריתן לתוכו.

(צח, א) אבל בקנקנים דמוכר אל הא חמץ והא קנקן. ככלומר דהשתא ליכא לימייטי בדבר פשיעה של לוקח. ומזרמירין הא ליישנא הא חמוץ והא קנקן, נואה שהיין כבר הוא ברשות לוקח שהוליכו לשם. וא"ת (וחוד) [ווארד] פרclin דילמא ליה לא איבעי לך לשוחוי, לפוך ליה לא איבעי לך [לטלטלין] וחמרא אכפתא שורו², דהא השטה לא ס"ז ולמקפה בעי ליה. וו"ל דהא עדיפא ליה למperf, משום דמלישנא דרי יוסי בר' חנינא נראה דבקנקנים דлокח איפלו החמיין לאלתר פטור, אבל בקנקנים של מוכר לאחר זמן חייב, דלא מפליג ביה ר' יוסי כלל כהוה מפליג רבי לעיל³, ולהכי לא ניחא ליה למperf משום טלטל, חדא דדרילמא ר'י כרב

כלומר שמווג אותו, ומאי אין מברcin עליו שאין מברcin עליו ברכת הארץ. ותנכן כפירוש האחורי שפירש ר'ת⁸⁸ דחי ר'ל מזוג ולא מזוג כמו שאמרו בסנהדרין⁸⁹ גבי בן סורר ומורה, והכא מתחיל למזוג אותו קודם ברכה וכשיאה בברכת הארץ משלים מזיגתו, זהה שאמרו רבינו מוסיף ככלומר מוסיף בו מים להשבחו מושם בברכת הארץ ואילך מדבר בשבח הארץ. והא דאמרין⁹⁰ שייעור כס של ברכת המזון ובבע רביעית שם ימוגנו עמוד על רביית, וזה לאחר ששהשלים מזיגתו.

7 חמור חווירין מהו. נראיין דברים דלענין נסכים מיבעיא ליה, דאיilo לעניין קידוש וברכת המזון חמרא מעלייה הראוו. אבל לעניין מגוי צדיק תלמוד דאפשר דלא חמיר מבושל, או אפשר דשאינו התם שנשתנה, ורואי להחמיין ← אין זה היין הלבן שלנו, הדאי חיוירין הוא לבן כשלג. מדע דהא לעיל אמרין יין בורך אם הביא כשר, ופירשו בו יין לבן, אלא ודאי כדאמון. ווין לבן שלו דיו שיהא כיין בורך שאמרו לעלה שמקידשין עליו ואומר עליו בפה"ג, והוא הדין שנאסר ב מגע גוי, וכן המנחה פשוט. ובירושלמי⁹¹ אמרו כי לעניין ארבעה כוסות מצוה מן המוכחר בין אדורם וכל לדם שנאינו שנשפך, ומשום דכתיב על כוס של פורענות של אומות של עתיד, כי כוס ביד ה' ווין חמץ מלא מסק⁹² וכו', וכיון שכן ורואי לחוש לדבר לכתילה. ← תנא פיטסאות נאות וכו'. פירש רשב"ם⁹³ שם נאות ופוטות כמו האחרות אלא שיש בהם סדקים וմדקקים אותו בgefirta. ואני מחוור, כיון דשברות היו מתחילהן אלא שדבקו אין לו לקבלם, וזה כמערב טינופת לכתילה. והנכן כמו שפירש ר'ח' זיל כי נאות מלשון אל תאכלו מפני נא⁹⁴ ככלומר שם שלימות

88 הובא בחדוס' ובראשונים הניל. 89 ע, א.
90 שבת עו, ב. 91 כפ' הרשב"ם, והגמוקי', והבאי בסימן רב' ר'יה גרטין כי דכ"ג מהר"ף והרמב"ם והרא"ש שהשניות בעי זו לגבוי קידוש, אורט עי ברומביין ור'ין ורשב"ם בשם י"מ. 92 פסחים פ"ז

ה"א. 93 תהילים עה, ט. 94 ר'יה תנא. 95 שמות יב, ט, [וכ"ה הר"י קרכושא בש"י הקרמוןין]. 96 ועי' ברדי מיגש ובפה"מ להרמב"ם. 97 לעיל צד, א. 98 וכ"כ בתוס' ר'יה. 99 ירמיהו מה, יא. 1 לפניו ל"מ. 2 לעיל צו, ב. 3 צו, א.

Digitized by srujanika@gmail.com

卷之三

בזק פורושן **לבן** בזודר וכבר. עין בכות יוסף שכטב ודעת רבינו סן להזכיר בין לכך לבין פירושו של מילון פמליה ועמלה מל' ודו'ק נ"ז ספ"מ חע"ב וכור', וזה דלא מתייחס ב"ז ראייה מהה שחייב רבינו בזוק פפייש לבן ביזה, נראה לי הדיוינו מטעם כין רלבתלה אין מקדרין על בזוק אלא עדיך לחזור אחר יין הטוב יומו כదמיסק לאפוקי על לוי גרבן להבדש לכתלה ועוד שדרה ב"ז ובכוב אפיקו לכתלה וטל' :

הדרושים מתקומם בתקופה

ט – ירושלים ימי נסיך

Shneur Zalman, of Lyady, 1745-1812.

(11)

שְׁלֹחַן עֲרֹךָ

מכבוד קדושת אדונינו מוריינו ורבינו הגדול
הנאון האלקי החסיד המפורסם
אור עולם מופת הדור
נור ישראל ותפארתו קדושה
מרנה ורבנה
מוח' שנייאוד זלמן נג'ט

הוצאת חדשה מפוארת מהריש ומתקנת

ירושלים ת"ז חנוך ג'

הלכות שבת ערב

אין מקפידים על כך בדיעבד אלא אם כן נמר ריחו וטعمו:
ב' יין מגתו מקדרני עליו וסוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום
 ומכל מקום מצוה מן המובהר בין ישן שהוא משובח יותר:
ג' מקדשים על יין שבפי חבית אע"פ שיש בו קמחין ובלבך שיסנו תחליה להעביר
 הקמחין אם אפשר לו ומכל מקום אם יש עליו קרום לבן אין מקדשים עליו לפי שמן
 הסתם כבר פג בר טעםנו ונעשה חומץ "וין שטummer חומץ אע"פ שיוחזו יין אין מקדשים
 עליו ואפלו בורא פרי הגפן אין מברכים עליו כמו שנחכאר בס"ד ר"ד (ספ"ו ו') אבל אם
 ידוע שטעמו יין אע"פ שריחו חומץ מברכים עליו בורא פרי הגפן ומקדשים עליו שהכל
 הולך אחר הטעם ומכל מקום מצוה מן המובהר לברור יין טוב לקדש עליו ולא ליקח
 אפלו מסתם יין שבמורתך כי semua יהיה ריחו חומץ:

ה' יין לבן מקדשים עליו כמו שתבאר בס"ד תע"ב (ספ"ו כ' ו')
 פ' גם שם ציו ה' ומקדשים על יין שכשורי החבית אף על פי שיש בו שמורים ועל יין שחור ועל יין
 מותק ומכל מקום מצוה מן המובהר לברור היין המשובח ביותר לקדש עליו:
ו' יין חי אפלו אם הוא חזק כל כך שרואוי להמזוג בשלשה חלקים מים וחלק אחד יין
 מקדשים עליו אפלו ללא מזגה כלל ומכל מקום יותר טוב למזגו ובלבך שהיא מזוג
 ברואוי (עי' סי' ר"ד (ספ"ו ט')) ק' ויינות שלנו שאינן חזקים הם יותר טובים ללא מזגה:
ז' יין צמוקים דהינו שכותשים ענבים יבשים ונותנים עליהם מים ושורדים אותם בהם ג'
 ימים ותוסס ונעשה יין מקדשים עליו בין שנכמשו בעודם בגפניים בין שננטמו
 ונתייכשו בחמה או ע"י חולdot האור והוא שיוציא מהם קצת לחלהית ללא שריה
 כשמעצרים אותם (shawot הלחלהית והוא שנכנס במים ע"י שריה ומהפכים לין) אבל אם
 איינו יוצא מהם שום לחלהית אף אם ידריכם ברגל או יעזרום בקווה אלא ע"י שריה
 בלבד אין מקדשים עליו ואפלו בורא פרי הגפן אין מברכים עליו:

ח' שמרי יין או חרצנים שנtan עליהם מים ונעשה יין מקדשים עליו אם ראוי לברך
 עליו בורא פרי הגפן כמו שנחכאר בס"ד ר"ד (ספ"ו י'):

ט' יש אומרים שאין מקדשים על יין מבושל ועל יין שיש בו דבש שאין מקדשים אלא
 על היין הראוי לנסך על גבי המובהח י' ריש אומרים שלא מיטטו אלא יין שאינו ראוי
 לנסך מפני גרעיות שבו כגן מגולה ושריחו רע אבל המבושל אין פסולו למובהח אלא מפני
 שנחנה מביריתו אבל לא נשתבה לגריעות אלא לעילוי כמ"ש בס"ד ר"ד (ספ"ו ו') לפיכך
 מקדשים עליו ואין צורך לומר יין שיש בו דבש שאין פיסולו למצחה עצמה אלא
 מחמת הדבש שנאמר כי כל שאור וכל דבש וגוו' וכן עיקר וכן נוגדים לקדש עליהם
 אפלו יש לו יין אחר אלא שאין טוב במותם:

י' מדינה או עיר שרוב יינם שכר או שאר משקים דהינו שרך רוב אנשי העיר
 לקבע סעודותיהם על השכר או שאר משקים כמו שהוא דרך לקבע על היין
 במקומות שהיין מצוי הרי משקין אלו בעיר זו כמו יין ונקראים שם חמץ מדינה
 לעניין כל הדברים הטעונים כוס וכל שאין יין הרבה גדול סביבות העיר כמהלך יום
 שאף שמצויה הרבה יין אצל החנוני (א) מן הסתם אין דרך רוב אנשי עיר זו לנגות יין
 תמיד קונגטוטס אחרון

(א) מן הסתם כו'. רק אם כוונת המג"ה צסי' כרמ"ה צפ' דלו מפסק ליקומו יין ככל שהוא מכל מקום סטויה מכח כן קיוקוס
 ופרק טעטעים זה מופיע מדבריו מכל מקום כיוון שאגדת מטלר מלצון הכרמ"ה סי' ומדעתם קמ"ע' וכitem יווק סס ספק כל מה לנו
 הגדי סעיף א' מקדמתהש לה בסכלה נקמוס חמוץ סל' זי' ולפ"ז רק צאיין מאי נחנה דין נכך לנו שסרכו נקמוס
 יין וכן גודל בס כן לפי דעתו נאש יט' מפרטס סעפקתי דעתם מthead לפטור עליוס מנג'ג וכן דעתם מטהטס ס��ר נקמוס
 בסוגנו נקנסות מיטומיות' סקסלו המג"ה סי' כרטצ"ס' דלו מיקרי ממר מניה לה'יךlein יין מאי כל גער ונדרכםatumן דוקל
 פ"ל נאכל כארוג סטיר קונגטוטס פלו' קונגטוטס ולפ' מיקרי ממר מניה היל'יךlein יין מאי כל גער ונדרכםatumן דוקל
 נרגומות מיטומיות פלק' ו' מטלחות נרטומ' ומקטימים למ"ל נקמען לוי'ו' ונקמען פפ"ג' נאכט היל'יךlein גמרלו'ו' ולפ' ממן כ' ע'!
 (1) קפ"ב סק"ב: (2) סעיף ב': (3) שבת פcit' היז': (4) עשין כ"ט: (5) בתו' ערב פסחים: (6) פcit' אותן ר': (7) סק"ז: (8) פסחים ק"ז ע"א דה' חמר: (9) אותן ס': (10) סק"ב: (11) סעיף א':

ז' ג' שם פר' ח'יא ע"א
 ח' רבא שם ע"ב ט' טשע' י' ג' שם פר' ח'יא כ' ארכות ח'ים הגמ"ר ל' ב"ה פ"א סק"ד מ' רפסחים פcit' הטמי' וכבר יהונן ב"ב ג' ע"א ג' שם הר' ס' ט"ז סק"ה ע' רוכב' מתר' ה' היישלמי צ' בה'ג' ק' טה ר' מכיריא שם ש' ר'יך' בע"פ ר'א"ש פ' קמא דכ"ב ס' ר' מכיריא שם ת' בדוריא שם צ'יו וגרמא צ'ו ב' ת' ר'א"ש שם ס' ט' א' ר'ש' רשב'יא ר'מכ'יס' שם ב' חוספ'ו שם מתוך ירושלמי ג' ר'אכ'יד' ר'מכ'ין ר'שכ'יא' שם ה'יד' שם גאנאים ד' אנד' דמ'א ספ'ן ח' ה' ר'מכ'יס' פcit' ה' ר'מכ'יס' פcit' העץ כי'ט'

תמיד מידי
 יין שאר
 יב' מי שאינו
 עמו אחריו
 מי שאינו ש
 יג' אין ציריך
 בין שאור
 בברכת המזון
 עוד קורם ה
 בס"ד קע"ד ו'
 יד אין ציריך
 יין צער מטל' נ
 כ"ל נקמע מה' נא
 פס' מלה' נסטע ג'
 (ג) רישתו אחר
 לוי' פק' ח' ס
 (1) סק' ט': (2) סע'

כב אבל קידוש של שאר ימים טובים ושבתו אין צריך לדוחק את עצמו לשנתו ה'כוס
סח כל ט ל"ט ס"ז
ס"ו פר"ס מ"ז
ס"ז ר"ל פ"י"
ס"ח מ"ל ק"מ
(ס"מ"ז) [במ"ג]
ס"ט ליל"ה ק"מ
ע חפט
עא [גמ"ג י"ג] (עמ"פ ג') ותע"א (עמ"פ י") מכל מקום ימחר לסליק המאלל מלפנייהם ולא יניהם מ"ג ר"ל
הרבה שלא ישנו בשעת אמרית ההגדה (ואפשר שמצות לחם עוני אסור להאכלים אפילו
מעט קודם אמרית ההגדה מטעם שנtabar בס"י תע"א (עמ"פ י"ש):
ט"ז)

בד ואם הcomes ששתחה בעל הבית ממנו הוא גדול ומחזק כמו רכיבות יכולון בניו וכני
על יוּטְמָן ביתו לצאת כי במה שנשתיר בכוס משתייה בעל הבית ובלבד שיגיע רוב רבייתו לכל
אחד ואחד יומכל מקום מצוה מן המובהר ליתן כוס לכל אחד ואחד בפני עצמו כדי
על יוּטְמָן שלם עד ט"ז שכל אחד ישתחה מכוס מלא שזה היודור מצוה כמו שנtabar בס"מ קפ"ג:
עה ס"י נפס כה ואף הקטנים י"ז חייב אביהם להנכם למצות להשkontם שנtabar אם
שנולא שלם טנא כבר הגיעו לחינוך (דיהינו שהגיעו לזמן שראו להנכם לשמעו הדברים שאמורים על
עו פ"ז הcomesות כגון שהן יודעין מענין קדושת יום טוב ולבן ראוי להנכם כי לשמעו הקידוש
עד ט"ז שאמורים על כוס ראשון (עיין סי' רס"ט (עמ"פ ג')) וגם יש בהן דעת להבין מה שמספרים
עה (מ"ל ק"מ רמ"ל להם מיציאת מצרים באמרית ההגדה ולבן ראוי להנכם לשמעו ההגדה שאמורים על כוס
קפ"ג פ"ג) שני וכן חייב להנכם לשמעו ברכת המזון שאמורים על כוס שלישי וגמר הallel והלל
הגadol ונשפת שאמורים על כוס רבייע) ואך הקטנות שהגיעו לחינוך דינם קטנים וכן בשאר כל
המצוות הנוגעות בליל ה' זה אין חילוק בין אנשים ט' לנשים שאף שהנשים פטורות מכל מצות עשה
שהזמן גרמא בין של תורה בין של דברי סופרים אף על פי כן חייבו אותן חכמים בכל הדברים שתקנו
בלילה זה לפי שאף הם י' היו באותו הזמן של יציאת מצרים ובاقילת מצה על חן התורה לפי
שהוקשה מצות עשה של אכילת מצה למצות לא תעשה של אכילת חמץ שנאמר * לא תאכל עליו חמץ
שבעה ימים תאכל עליו מצות לומר לך שכש שהנשים מוזהרות על לא תעשה של אכילת חמץ שנאמר
* כי כל אוכל מחייב ונכרתה וגוי כי כל לרבות הנשים אך חן מוזהרות על מצות עשה של אכילת מצה:
כ' בו מוצאה לחזור אחר יין י"ז אdots אם אין הלבן משובח מענין שנאמר * אל תרא יין כי יתאים ממשע
שחשיבותו של יין כשהוא אdots ואך על פי שבקידוש של שאר ימים טובים ושבתו נהגין
כהאמורים שאין צריך לחזור אחר יין אdots אם אין משובח מן הלבן כמו שנtabar בס"י ער"ב מכל
מקום בד' כוסות יש לנו הגה כהאומר שצעריך לחזור אחריו לפי שיש בו זכר לדם שהיה י' פרעה שוחט
את בני ישראל י' ועכשו שמצוות לעולל עלילות שקרים נמנעו מליקח יין אdots לפסח:

כ' כל הינות הנסיבות לקידוש לשאר ימים טובים ושבתו כשרים לארבע כוסות כגון יין מבושל
וקונדייטון דהינו יין שמערben בר דבש ופלפלין ואפילו לכתילה יכול לעמוד בהם אם אין לו יין
אחר משובח כמו שנtabar בס"י ער"ב (עמ"פ ז') וכן י' מי שירית צמוקים כשרים לד' כוסות אם
הם בענין שכשרים לקידוש דהינו שיוציא מהן לחולחות קצר על ידי דרכה ללא שריה במים ולפיכן
מי שאינו שותה יין מוחמת נדר י' רק מי צמוקים לארבע כוסות:
כח ובמקומות י' שאין יין מצוי מצה מן המובהר ליקח מי צמוקים אבל מעיקר
הדין במקומות שאין יין מצוי דהינו י' שמהלך يوم אחד סביבות העיר אין גדול שם
יין הרבה אלא מעט מזער י' יכול ליקח לד' כוסות שאר משוקים שהם חמר מדרינה באותו
העיר כגון מי דבש במקומות שרגליין לשתו בפסח ואין חוששין לזיהוף
קמץ

ערב (א) יין מוגלה. עיין מה סכטמטי וטס כיו"ז פסנ
ק"י^ו [פרק ק' ק]^ו: (ב) אפילו האידרנה. מסוס
סקליפיסו נס כו^ז מלולס ה^ט, צו^ט: (ג) דרייחיה המרא ובעמיה
הלא. פסוט טוּ דטלפלו צורל פלי סגפן לן מנרכן פלני
לסייטו יין סקסטס זוכרטס פטמן
ל"ז [פרק ק]^ו למלרניינ פאלטס פלק
סמכול פילות זאנל מלולס לא, צו^ט צן
לרכז חקלטה. וכשהל לעין קדרוס
פנטעל לדקלוק, וטולן גאנקיס
אנטו צוועד קאנטן^ט לנדוטון לדטלפלו^ט
רהייחן מלן מונדקשן עליו, וויגז וס
מקיסט נטול^ט [פסט] נבריטיס פמරלו^ט
ונעעה מלן לן מתקדרשן עליו,
ויאוּ קדין דצווול פלי סגפן לן
חומלייס [עליל]^ט, וטולן צווע^ט סקטמְט
מוּס^ט ויל^ט נ"ס סס ד"ס ז"ס וטולן^ט גאנט^ט
לדענין צורל פלי סגפן מנרכן^ט
הפלל^ט בעמיעס מלן כל צולן
טקסטס, דוח זולוי^ט מיט, דילין
טאונג^ט גלולן וט גרע^ט עטפ^ט
מתקדריס. מלן לאי סגולתס צו^ט
טיט גאנטול^ט שיטיס טעמיעס מלן
ויל^ט יקייטס: (ד) אך ע"ל פי
שיש בו קומדוּן. עיין מה סכטמטי
פסנ ר"ז קעריף ה^ט [פרק ק]^ו
(ה) ומבל מוקם טצוה לברבו^ט
בי^ט. פילוט, וטול יקם ממסטס^ט
טכמאלף. וטוא מטורן קויטי
כ"ז צוועה קם ד"ס ז"ט למס ג'רין^ט
מרטלף, כן קהפ מוש^ט ויל^ט נ"ס
לגיינו^ט [סטוּר טס]^ט לנטיל^ט סט
מרטלף, כן קהפ מוש^ט ויל^ט נ"ס
נרב
יב. ובו^ט סעיפים:
ין^ט שרחוּ רע^ט אך על
טמרא ולא אל^ט (א) יין
אידרנא דלא קדרנן אגנוילו^ט
(ב) ג'יטיס פמילו^ט ב וטמעmis
לעלו^ט וטוחט אדים אשבול
עללו^ט קדוש הווע:
שייש החביבה (ד) אך על פי שייש
ויס^ט טומסן נקדוטע עלו^ט מלן
על^ט יין שבשולוי החביבה אך
יין^ט שחדר ועל יין מתוק
ויה חמרא^ט (ה) (ו) וטבל
יין טוב לקדש עלילו:
לבן וחרטמבר^ט (ז) פטבל
ז"ט (ז) אבל^ט מברדיים
ט בסכרא ראשונה: **ל**
ווא חוק דידי^ט (פירוש שוואוי
אדידה והרו) על חד תלת מיא
ט יוזה טוב למגנו וטבלבד
ו^ט ווינט טלנו יומד וטיגס סט
וינט:
יין עלהו^ט סגה (ט)^ט וויא סט
היא גאנט צוורה:

יְהוָה לְתַת־לְמִזְבֵּחַ

בְּלֹאתה תָּנוּ קָמָא וּרְבִי יְהוָה, וְסַבֵּר הַתְּנוּ קָמָא דָּאן בְּדִין טָם וּמָרוֹן
 וְהַלְכָה בְּתַאֲמָא קָמָא. וְעַד וְאֶחָד מִנְחָת פִּזְבָּחָת אֵין כְּבָדָא יְהִי שָׁם כֵּן
 יְהִי טָבָעָה רְבִרְבָּה כְּתוּבָה אֶל תְּרוּבָה, וּמְשֻׁמָּע לְתַחְלָה לְכָדָה. וְהַרְמָבָדָן [בְּפָנָי]
 תְּהִרְאָה שֶׁדָּין בּוֹדָק] גּוֹדֵס דָּין בּוֹדָק] שֶׁ בְּבָבָה בְּתַרְאָה, וְהַבְּעָא כְּךָ פִּידּוֹס
 מִבְּנָי שֶׁדָּין בּוֹדָק] שֶׁ רְדֵה חַמְרָן], אֲםַל הַלְכָה כְּבָדָי יְהוָה אוֹ כְּתָנוֹן קָמָא, וּפְשִׁיטָה אֶל תְּרָדָה
 וְהַלְכָה בְּרַבִּי יְהוָה. וּבְיוֹדָשָׁלְמִי הַזֶּה [וְהַזֶּה] כִּי מִשְׁמָעָה אֲפִילָו דְּעִיבָּד וּמְבָטָה
 כִּי דָּין בְּכָלְבָד, בְּיוֹחָנָן מִבְּאָה וְאַירְוָתָה כְּפָסָכוֹן] [א] אָבֶן בְּצִדְקוֹתָהָם. וְלָ
 מְשֻׁבָּר שִׁזְבָּן יְהִי טָעַן [בְּ], וּמִירִי שְׂדָה חָמָר בְּדִינָה. וְעַזְנִי טָעַן [בְּ]
 שִׁקְעָן [בְּ]. [ג] אָבֶן שִׁזְבָּן יְהִי טָעַן [בְּ], וּבְפָסָכוֹת קִיחָה בְּשִׁפְעָמָד דְּזָקָה דְּעַבְעָם
 כִּי תְּהִרְאָה וְסַבָּה תְּסַבָּה שֶׁדָּין שְׁהָאָן כִּי, כִּי בְּלֹא כְּבָדָה תְּהִרְאָה שֶׁסְּפָרָק אֵין לְמַעַן
 וְזַוְּגָה כִּי, מְשֻׁמָּע דָּחוֹ וְדָאוֹ מִקְדָּשָׁן לְתַחְלָה. וְזַרְקָה לְמַרְדָּה דְּפָחָהִים מִשְׁוָּן
 יְהִי רְוֹתֶה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב שָׁם. וּמְלֵקָם לְכַחְזֵלָה וְדוֹאָה טָבָה לְמַבָּזָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹ
 בְּבָבָה תְּהִרְאָה שֶׁבְּכָסָוּ שְׁלַבְבָּה, וּבְיוֹדָשָׁלְמִי כְּבָבָה תְּהִרְאָה שֶׁבְּכָסָוּ
 כְּפָסָכוֹן. וְהַזֶּה שְׁכָתוֹב [שְׁשִׁיחָה] וְכָלְקָם כְּבָבָה [בְּ]. [ט] אָבֶן וְיָגָן
 סְחָמָת שֶׁבְּרַשְׁבָּתִים [וְהַזֶּה וְיָגָן] וְתַאֲמָתָה לְאַלְפָן] וּמִתְּסַבָּה שֶׁדָּין שְׁתָא
 בְּבָבָה תְּהִרְאָה שֶׁבְּרַשְׁבָּתִים, וְהַזֶּה שְׁכָתוֹב [שְׁשִׁיחָה] וְכָלְקָם כְּבָבָה [בְּ]. [ב] בְּשַׁם הַגָּגָנִים [בְּ]
 בְּשִׁיעָר תְּהִרְאָה שְׁוֹרֵת בָּה, וְיִחְשָׁבָה כְּפָסָכוֹן כְּבָבָה [בְּ]. [ג] בְּשַׁם הַגָּגָנִים [בְּ], וְעַזְנִי דְּבָרִי

ל' בדשנין שדר

תְּמִימָנָה אֲלֵיכֶם

ד- ב' [א] פְּעִמָּה אֵין אֶקְעַל גַּם הַדְּרוֹתָה. כִּמוֹ כְּסֻכִּים דְּפָסָל (כְּבָא בַּחֲרָה נֶגֶד, כ'). דָּאַיְ לְאוֹ הַכְּבִי בְּלָא וְהַסְּפָול, כְּמוֹ קַסְסָ (שֶׁ), אַעֲזָעָל פְּלָגָוָה וְרַבִּי יְהָוָה. יְהָוָה שְׁבָעָן לְוִי (שֶׁ נֶּגֶד, א'), וּבְנָסְכִּים מְוִידִים שְׁפָסוֹל: [ב'] אַמְּלָא אַמְּדָ�ן, גַּוְיִם בְּמִזְמָה בְּמִסְמָנוֹן, שֶׁ (שֶׁ, ב'): [ג'] וְגַזְוִין זָיוָן בְּקָדְשָׁי, טוֹרָה (עַבְדָּו קְבָּה). יְהָוָה דְּקִימָא [ג'] דְּהַכְּל (חוֹלָק) אַחֲרֵ הַטְּעָם. אַבְלָה דָּבָר שָׁאַיִן, כִּמוֹ תְּחִזְבָּה שְׁמָ צְבִי' דִּין הַבְּכוּרָה כִּי': [ד'] וְשִׁבְעָה: גַּזְוִין וְשָׁאַיִן, תְּחִזְבָּה חַזְוֹן אֶלְעָזָר, רַבִּי יְהָוָה אָבָרָשָׁי כִּי', וּבוֹי וְתוֹךְ בְּעֵשֶׂת לִיבָּרִיכָה, וּבְבָרָה (ב', א'), אַמְּרָקִין דְּהַכְּל שְׁפָלוֹל נְסִיכָם פְּסָל לְקָדוֹשָׁה, גַּרְנָצָה, קְרָבָה, שְׁבָרִים, מְרִירָה בְּנָגָן (שֶׁמְנוֹן): [ה'] וְשִׁבְעָה וְבְּכָלָה קְרָבָה, בְּזָבָה, יוֹשָׁלְמִי בְּבָרוֹת (ז'), שְׁבָת (ז') הַלְּלָה אֵן וְשָׁאַיִן מִקְרָמָות (סְפָהָה פְּשָׁתָה) לְבָהָה אֵין; שְׁקָלָם פְּגִילָה (ב') מִגְּזָה בֵּין אַוּרָם שְׁנָאֵרָב כִּי': [ו'] וְשִׁבְעָה דִּין בְּקָדְשָׁן לְגַזְוִין הַכְּבִעָן פְּטוּלָה. הַדְּוִיעָה אֶרְשָׁנָה וּגְזָרָה שְׁמָבָא בְּחָאָה י' ב' ל' ג' בְּן הַהַרְבָּעִין פְּטוּלָה, אַבְכָה אַפְּלָל לְכָתְחָלה. וּבָה אַעֲבָעִיאָה רַדְקָה, בְּדִינָבָד שָׁר לְנַסְכָּם, אַבְכָה אַפְּלָל לְכָתְחָלה. וּבָה אַעֲבָעִיאָה תְּהָרָה, וְעַזְוָר אַרְתָּה מִזְרָחְלָמִי שְׁבָת פְּרָק ח' (שֶׁ), שְׁקָלָם פְּרָק י' (שֶׁ), סְפָהָה תְּקַלְקָה, בְּרָאָה (ז'), מִגְּזָה בְּקָשָׁת עַל בְּנֵי אָדָם שְׁנָאֵרָב (שֶׁ), וְל' אַל מְרָא כִּי תְּאָדָם, דְּמִשְׁמָעָמָה מִגְּזָה לְבָד, אַבְלָה לְאַיְסָר. עַזְוָר דְּרָה פְּחָסִים ק' ח'

ציווינום ג' רט"א

טו רטור עפ"ד מקומן:
הגהות פרדכי פרק
וכרכ' פירוט זכין מלון
מקומן, ובו זכין מקמ' ג' מארחות
כמונות בשם אראחות
מס' ג' לפלומות קדרות דיסס
ע' (בג') ותוחסנות יסודן
כללהות פיס' זכין:
טור עפ"ד מקומן:

סימן כב ורנטספורט (טוטו)
כללהות פיש אקס]
ט טור (טמוד קמל[ה])

ז' א', שם מינה דוקא כוס: [כט] [הנין] ובידין, ווספה תואם כטשנין רוכן¹³ שמתן כפוץ לא יצר. ריל, בהדרין, כטו שבחות בפרק ק' בטהראן (א) כביסין אחריו, וכמו שמתהוב (טאנטן ק', ח') בגי ברוד אג ז' ניאר ובילדר בו, וכן בגין בכירין ונגנו, וענין סיכון תור'ע-טער'ע שטער'ע ז' שיינאיין, ירושלמי שם בפרק עברבי פסחים (הנין א) ובפרק ג' דשקלים (הנין ב') יונה שטח אונבעה כטוי דיל' ותוחזק רשותה עד עשתר, ר' יהודה בו אלעאי שטי אונבעה כטוי דיל' רשותה עד חמץ בו, וענין באדר הנלה (אנטר ר': [כח] [גאנט]) גאנט', ורושלמי שם וטש וטש, אורן רב (רומן) מונדו לעטאה בין אדרט טנא, ג' גאנט' אל תאר אין יי' ואדרט: [כט] [הנין א] ובעמא מל' מק אונפ' ר' יהודה דבש' אדרט אמר דער' קידר' שיטה בו טעם ומראה כו, וען רקע (ב' ד' אל כו): [כט] [טער'ע ז' ייצאנין, (ירושלמי)] שם וטש וטש

סימן מס' 1

תמהלה לו רונו צלענד. וכמדיות סכין צויקר טיפלו בכתלים קד
מן מה סכלגמי נקימן פפ' ז': (^ט) אחר רין איזום. לכטיג ז' נ
לה, וסקפאל דענור כלון גל' כטומן נס וול' נקדודס זקמען ער
וועה רעפה פראס' ה', מונען וטליגינע מגנש מילקם יין מלהס מפי עליון
באר בראר.
בבדח. עיל' למאר בגדר נטהייס, זמ' פפ' קין ח': (^{זא}) דרבן. פראט
ה' כלו נטמאלה אלו רונע צלענד. ודמיטיען סצין צויקר זיך לא' דרכ
ווק מוכשייס וויסטס צול' או רונו צלענד, פפ' ז' קין ח', ושין קין יעקב
ז' ז', ושיין ט' ז' קיון ק' ז' ק' ג' ז' וקיון פפ' ז' ק' ג'. ב' כטומן
שוניג ישחה הרבחה כורי טיגדרו, ריין דערק טוורה איזו משבר, מה
ז' בין פושה האחרונות, עטורז זקינט (ס' בין תעא): (^{זב}) בהפקק.
ז' צעל' וואסס מטהלאס ונד' קווי אונז מאנטס ריעישט, כטו זטומן קיון
ב'. ואונס תאמ' זמ' ז' ק' ז' וויל' לא' דאס' בסס זירד מאנטעל פלא' קאשל
גד' זיל' יונ' זונץ זונט, מיטל' נזקוטס קאטען זונט, וויס' בסס דז'
ה' צאניעטס כו' ספֿיקִיר, זטומן טוותן לאָנטען זונט זונט, וויס' פטן
' מ' מס' צאניעטס. ואנטהלאס טהרא רון וליעשיט זונט קהה, פין' פטן
ג' (ס' פטן). ואונל' סיינט האנד לאָפְּרַי (ס' ק' מערנג אַדְרֶמְסָן, ע' ט').
ז' זונט.

מצחצחים צו גדריך נ'זחות. שם וקח, כי שתאן בכת אמר כו', וזה רשות'ם
בכetta אחת, וגוראה לא כו'. עיין ארץ ישם סופין א'כו': [ז'] גדריך צו
[א'], שם (א'כו') או אכבה בסתום הלווי כו': [ח'] לאחר שיבוננו, עין
השנה רשות'ם צו' (א'כו') לנק' נדחה כו': [ט'] והנ'ם א'ך רשות', דבלאו
ונזרקן ובעיטה צו' ח'י, מכו' שברובם שם, עין רשות'ם שם ד'ריה אחד ח'י;
צ'רין ווישטה כו': [ע'כו'] וכן, ובן כתבו ווסטוטה שם ד'ריה רוכב כו',
שבשב בעמרא' (ע'כו') דקאמ' ייזא, משפט ר'יעבר: [כ'כו'] ואב' יש כו'
ה' שרש השקה מהן כו' והוא כו' גם שבת הר'יען צו': [ג'כו'] א'ר הפקה' שעכל
שתורה ר'וב ר'יעיטה, שהרי כולן חיזין באברהם כסותה מכו' שברובם שם
בגון כל חיזין כו': [כ'כו'] ו'ז א'מרדים, שמאפרדים על בעל הרעה לבו,
שברובו ווסטוטה צ'ר' ב' ד'ר' לא זאנחן (השוו'), ועוד דאמ' בגמרא כו',
בגון כו', ומדאכמר ר'ובא ד'כטא ולא קאמ' מל' לאוג'מו' במ' שברובם
מחצית ד

(ג) בז' צי' פון פון בשם
הרוך (ספמ' רטמן)
(ט) טור (ספמ' ליט פון
לען):

גנרט וקונט

ש"ר היבט בריטית.
הבדנה ובמיון אגדיטיבים על
בנטיגליים ונוכחים כחומר ב'
טולולום והם מוגשים כ-
טלולום וטולולום כחומר עניין
טומטום פרוק ק' ימ' 4, וטומטום
טומטום טומטום באנט' באנט' באנט'
טומטום טומטום (בז' טומטום טומטום)
טומטום אנתומת חיות לאטט לאטט
טומטום (טומטום):
(ו) יוסטה פון פון או רטמן
טומטום כטומטום הראושטט
טומטום כל כל כל כטומטום לאטט לאטט
טומטום כל כל כל המומנטום ובמיון
טומטום כטומטום אנטומת חיות לאטט לאטט

תלמוד תורה

(ג) שיעור הובוט ריבניש
טביהה בפערת אגדתית על
לעכני ועכני וכורח דוחה ב'
דרלים וחזי'ן גודל והומש
בדל וזה ברוחו עין
הה קאראטיק 'אך' מ-ט' מ-ט' מ-ט'
ש שעה לבני ולכוד בדור
לה שקה לבני ולכוד בדור
ט טקסטים ב'ט' ו'ט' ו'ט'
ט' אקדחים חווים כוכב ל'

ס פטן (ד) ו'ט' ו'ט' ו'ט'

ט' ו'ט' ו'ט' ו'ט'

ט' ו'ט' ו'ט' ו'ט'

ט' ו'ט' ו'ט' ו'ט'

卷之三

שְׁנִים
תָּמִים
הַבְּשָׂר
[בְּ]
וְלֹא
שְׁמָמָה
אֲחֵר
וְכָל
שְׁנִים

ארכיאולוגיה

ב' ב' ו' ישבתת ב' ז' א' א' ו' מ' מ' מה' ש' א'
א' א' ל' ט' ו' ז' כ' ב' א'
ב' ב' אל' ר' ב' ז'
ג' ג' ו' ז' א' ה' ב'

Kahn, Mosheh, ha-kohen

16

ספר

מקדש השבת

הלכות קידוש בשבת ויו"ט

כללותהן פרטיהן ודקדוקיהן

ועליו נלה

ביאורים ובירורים, הארות והערות וצינוי המקורות

טענה

בעורת החון לאדם דעת

משה הכהן קאהן

עה"ק ירושלים תובב"א

שנת תש"ע לפ"ק

לְבָנִים

ל' . לכתוצאה מצוחה לחור אחר יין אром כשביל מצות קידוש(ט). ואם

דמכשורי בוגרמן בורק היינו שטבהיק ומתרלבן
קצת ודומה קצת לאדומונית כמו שפירושו
החותם בשם ר'י, וביעא דחומר היורין טירוי
שהוא לבן יותר מDAO, אלא שטבוק היב'י
דבאתמת הרטב'ן והר'ן (ה' הרין זיך טכ' רה'
הה'ר) לא גרטויין בורק מהו אלא יין בודק
ההינו יין קשה שבודק כל הגנה. אבל בורק
פפאל ל Kohodush. וראתה להלן (סקבנ'ו), ולפי'ז מה
שפופל הרטב'ן יין לבן מירוי אפלו לבן כזה
שיש בו קצת אדומונית. ובן משפטע דעת
השוו'ע (טכ' ס'') דכתוב הרטב'ן פופל יין לבן
לקיזדש ולא מהליך באיזה לבן עספנן.

↳ וושטעה מהגרא"ז אויערבאך אב"ז
טבריה דטעמא דטילתא שלדעת הרמב"ן
פSEL יונ לבן לקודיש, הא לאו שבל היינז כל
מן טהראשנין נעשו יותר השוב, משיאכ' יון
לבן אוינו מתייחס כלל, ולפייז נמצא דיין לבן
אין הפסול מכחמת המראה בלבד, אלא הוא בגין
הפסול לדורות.

והנה בירושלמי (פרק ט ע' ח') איתא אמר ירמיה מזוה לצעת בין אדם (כט' בפסוק) שנאמר אל תראוין כי יתאבד. משמען דרכ' מזוה أيضא לקדש על יין אהום, בגין הביא ב' יישע) בשם הריטב"א ומיהו ירושלמי משמע זה הוא רק מזוה מן המזוהה, אבל בדייעבד או אפילו לכתחילה ואין לו יין אחר מותר בין רבנן

ובשׁוּעַ (יב) מקדשין על יין לבן והרבעין
זופלו לקידוש אפילו בדיעבד ומונגן חועלם
כסברא הראיונה, ובשערין דרב (פרק ז) כתוב

דברש, מטעם זה ג'ב אמרינן שמקדשין בין מבושל "או מעוזן" אע"פ שפומולן לנכדים שהתרי לא נפהלו לנטבים אלא מפני שנשתנו מביריתן וכו' וכיון שבן לא נפהלו לקוזח חיים, כי לא אמרו אין מקדשין אלא על החיים הראוי לנתק ע"ג המובה אלא חנפמל מהבנת רנייעותא.

וראה עוד בביור הלכה (פרק חמ"ה שrhoח רפ').

(בג') בוגרמא (כג' צח) אמר דין רבי חייא
יין ברוך לא יביא לנפיקים ואם הובא
כשה, ומבואר עם בוגרמא דמה שחייב
בדיעבד לנפיקים כשר לקידוש לכתוזלה. וכן
ברוך פורש'ם לבן ורע הוא. וככארה לפיז'ו
יין לבן כשר לקידוש לכתוזלה.

ושם בignumera בעי רב בחנה המה דרכ
משורשיה מרבא חבר היורין מהו אמר ליה
אל תרא יין כי יתאדם. ופירשכ"ם דחאבעיא
הויתה אם יין לבן בשר לנכסים, והשיב לו
רבא אל תרא יין כי יתאדם אלמא יין אדום
קרוי יין, וביריתא דלעיל דין ברוק לא יביא
לא שמייע ליה, ובכ"ב בנימוקיו יוקף (יש) עי"ש,
אבל הר"ן (בזהות נב) ר' נצנין והרמב"ן (ה)
בב"ב שם דין חמץ בתבוי דחאבעיא הוותה אם
בשר יין לבן לקודש, ובזון דבשיט היה טאל
תרוא יין כי יתאדם דרך יין אדום קרוי יין
שטע מינה דין לבן פסיל לקודש, והרמב"ן
בפסק דאפיינו בדועבד לא יצא אם קודש על
יין לבן, וככ"ב בנימוקיו בשם גדויל האחרוניים.

וְהִיא דָתַנְיָא דֵין בָזָר קָשָׁה, בְתַב הַבָּזָר
דָתַחֲיה נְגָרָה לִימָר דָהֶרְטָבָזְן סְבָר דָהָא

אין לו יין אדום יכול לקדש על יין לבן(^{בב}), באופן שאינו לבן יותר מדי, דאם הוא לבן ביותר אין לקדש עליו אלא בשעת הדרחק(^{בג}). יוכל לערכ יין אדום בתוך חין הלבן ואו נעשה בין אדום ומותר לקדש עליו לכתילה, וראה בכיאורים(^{בג}). ואין כוח משומש חשש צביעה בשבת, ראיין

ברוק אינו אלא מכהוק ומתלבן קצת והוטה
קטת לאדמתויה ולבק כשר לקודוש.

ובב' בא"ר (אות ה) זול ולענין יש לירא
שיטים לעשות כמ"ש הרץ שלא לקדש על יין
לבן אלא בשעת הדרחק שאין לו אדום, מודה
זה דזוקא לבן יותר מדא עכ"ל.

וח"ז במ"ב (פרק ב) זול ובאר"ר משמע דברין
שהוא לבן יותר מדא נכון לחוש לדעת
הרטב"ן שלא לקדש עליו אלא אלא בשעת הדרחק
שאיין לו אדום עי"ש.

ומשפטן מדבריהם דין לבן שאינו לבן יותר
מדאי אלא שהוא נטה לאדמתויה יש להקל
בזה. עיי' בקנות השלחן (ס"ג, בדוח' ש פוק'א)
שכתב דין שאינו אחומ כ"ב ונטה קצת לבן
והו בכלל יין אדום, והמחליקת הפסוקים אם
לבן כשר לקידוש הוא בין הלבן ביותר ודזוקא.

(בג) ונראה לאורה דבעינן שיזוהו רוב בין
האחד, דהנה בשווית הריר'ף (חובא געל
פרק י) כתוב בכתערובת יין בין הולכים אחר
הרוב, והתעטם בהו ייל דהנה הרמא"א (ס"ג, ר' רב
כיפה א) כתוב אדם מתערב יין בשכר אוילין
אחר הרוב, אם הרוב יין טברך בורא פרוי
הגבע, ואם הרוב שוכר טברך שהבל. והקשה
בברטמ"ג (ס"ג, ר' ר' אא ספק) דמאי שנה מהוא
דבבואר ברמא"א (ס"ג, ר' ר' בפה י) הכל שאין
יותר מאחד טשsha הלקום טים טברך

מקדשין על יין לבן כמו שיתבאר בס"י תע"ב.
ושם בס"י תע"ב (ס"ג) כתוב דזוקא בפרט
מצויה לחזור אחר יין אדום לפי שיש בו וכבר
לדם וכו' אבל בקדוש נהנים כהאומרים
שאי"צ לחזור אחר יין אדום.

ועיין במ"ב (שם סק"ג) שכותב דלבולי עלמא
מצווה לכתילה לחזור אחר יין אדום.

(בג) כן מפסיק בשיע"ע זההנהג בסכירה
הראשונה ומקדשין על יין לבן. וכותב
במ"ב (עיר' ש) זהינו באופן שאין לו יין
לקדש על יין לבן, כמו שכותב חט/or (ס"ג, הפ"ג).
ס"ג).

ובנימוקיו יופק שם טסויות: וט"ט לענן פסקא
דמילתא מסתברא דלא לקדש על יין לבן אלא
בשעת הדרחק שאון להם אדום וכדאמירין
בעולמא (ברבות ס) כדאי הוא לפניו עלי
בשעת הדרחק.

(בג) הנה על הא דאייבעי רב כהנא מרבא
המר היורין מהו, כתבו חותם (שם דה
הבר היורין) בשם ר' דלאורה הרוי תנין רבוי
היא דבורך (שהיא יין לבן) בשר לקידוש ומאי
א טבעי לה ותירין הרוי דיש תנין גונני יין
לבן, היורין וברוק, היורין היינו שהוא לבן
יותר מדאי וזה מבעי לה ומפקין דפסול אבל

צביעה באוכלים ומשקום, עי' בביבاورים (כח).

טעם הירק, ובכ"ג מברך שהבל, ה"ג יש להין לבן טעם עצמי ואינו נגרר אחר הין האדום ולבן בעונן בוה שיחיה רוב יין אדום, אם לא שניינא כנ"ל דין בין בון שבין אחד הוא ה"ה כיון במ"מ, וה"ה לכואורה בתערובות מין עניים עם יין וזה לאיל סקי"ז להטברים דמיין עניים אינו ראוי לקדש עליון, אם רוצה לערב בתוכו יין צרי שיחיה רוב יין ודוק' וזה ראוי בשות' שאלין ודורשין (ח"ז סי' ז') שבדמה תשובה הריף להניל וש"ג.

והנה בש"כ (פ"ט פ"ע) כתובadam עירבו בין הלבן קצת יין אדום מהני אבל אם הכנימו בתוך יין לבן צבע מאכל שיחיה אדום לא מהני ובין יין אדום טבעי, ואם מערב יין אדום בלבד נהרי זה יין אדום, והנה מש"ב דמהני כשמערבב טעת יין אחوص בתוך רוב יין לבן צ"ע דהא עדין שם יין לבן במקותה עומדות, ולדעת הרמ"ב פסול דלא נקרא יין רק אדום כדלעיל (פ"ק סי' י). ובשלטנו בשנותן רוב יין אדום ובניל, אמרין דין אדום הוא העיקר משא"ב בשנותן פחות משיעור הניל.

(כח) הנה ה"ב" (פ"ק סי' י"ט) כתוב וזה כתוב בעל הוראים ראוי לכל בר ישראל שאוכל תותים או שאר פירות הצבעים שיוחדר שלא גע בידי צבעות בכנדוי או במאפה דהיל תילודות צבען, ואם יצא דם מן המבכה אפור לתת עליה בנה, אבל אם צבען יין לבן עם יין אדום אולי הוא כמו בישל ירקות בחומץ דוש לתוכם טעם עצמי ואינם מקבלים צביעה באוכלים עכ"ל.

ובופה"ג, ולמה כאן הולכין אחר הרוב ומתרין הדתם דרך מזונת יין והוא בנים, ועל כן לא שיר לומר ויתבטל היין גנד המים שנכזנו בהם, דנעשה הכל כמיון אהה, משא"ב בשבר דאיו דרך למוגג בהם, וכשננו מינים בעלמא דמי כל מין שהוא הרוב הוא העיקר. וכן מבאר דבריו במשנ"ב (שם פ"ק), ולפ"ז משמע דחוקא בנים אמרין דאהוד בששה סני משא"כ יין שנשתערב בשאר משקין, ולכואורה ה"ה בתערובת יין אדום בין לבן אמרין דהו כענין מינים ובין רוב בין היין האדום, אם לא שנחלק לשאוני יין בין דמן אחד הוא לא גרע ממים, משא"כ שבר בין דהו שני מינים וצ"ע.

ואולי יש לדמותו לחא דטבואר בש"ע (פ"ז ריה סי' דעל המים שכישלו בהם יrokeות מברך הכרבה עצמה שטברך היrokeות עצם אע"פ שעאן בהם לא טעם הירק, וה"ט שכישלים שלא בשער, אבל אם בישלום עם בשער מברך עליו ישבל ע"כ, ובט"ב (שם פ"ק"ב) הביא מש"ב הטיז דחוקא בшибישל הירק בנים בעלמא שעאן בהם טעם בעגנוו נרגש בו רוק טעם הירק, או נגרר המשקה אחר הירק, אבל אם בישל הירק בחומץ וכו' שיש בו טעם בבני עצמו אין נגרר המשקה אחר הירק וטברך שעאן ע"כ. ואיך ה"ה במזונת יין בנים דמים י"ל דמים עם יין שפיר מתערבים והם מקבלים את טעם היין, ולבן לא צריך שייאר רוב בין כדי שייאר ראיו לברך עליון, משא"ב תערובות יין לבן עם יין אדום אולי הוא כמו בישל יrokeות בחומץ דוש לתוכם טעם עצמי ואינם מקבלים

Karp, Melech Mordekhai

הַלְכָות שְׁבָת

בְּשִׁבָּת

קִיצּוֹר הַלְכָות שְׁבָת
בְּמַקּוֹרֹתֵיכֶם וּטְעַמְּיָהֶם

חָלֵק רָאשָׁן

חוֹבֵר וּסְוּדָר בֶּעָזֶר הַחֲנוֹן לְאָדָם דָּעַת עַיִן
משֶׁה מְרַדְבִּי קָאָרָפּ
מח"ס "מִשְׁמָרָת כּוֹעֵד" ו "הַלְכָות חָג בְּחָג"

ירוֹשָׁלָיִם התשס"ט

ל' בן הין לקידוש - מצוה מן המובהך לקדש על הין, ומזכה בין אדום, ואם אין לבן טוב ממנו המנוג שמקדשים עליו, אך אם הוא לבן ביותר אין לקדש עליו אלא בשעת הדחק שאין לו אדום.⁴⁵

ומשמע מהפו' דאף שאין שותין מכוס המקדש יש להם מעלה מקדש על הין, וסגולת שתית' יין שבקידוש לרפואת העיניים, ככלוחו נבג' דברכתא מינחו. ונראה דלנוחים כהגר' לעטר בכוונות עם יין טביב כוס המקדש מדין עיטור, ודודאי חל הקידוש על כל כוסות הללו וא"צ לשפוך מין המקדש להזעם [כשכוונות אלו אינם פגומים כנהוג].

ל' ב' ב' צ'ז: חמץ חיווריין מהו אל אל תרא יין כי יתאדים, וברמבן' שם והיינו לעיכובא דאף בדייעבד לא יצא בלבן, אך בראש' א' שם הביא מר' לפ'ג' משקלים ה"ב והיינו לעניין לתחילהDK אמר' "מצוה לצתת בין אדום שנא' אל תרא יין כי יתאדים", ודיק' ה"ב סי' ר'ע"א מהה שר'ר'ף ר'א"ש ר'ם לא הביאו פסול זה, ש"מ שהם מפרשים דהבעיא לנטכים ולא לקידוש, או דמסקי' דיאן אף שאיןו אדום מיקרי' יין, וב'ב בש"ע סי' ר'ע"ג ס"ד, לדקধין על יין לבן והרמבן' פסולו ומונגע העולם לקדש עליו. וכפה'ג' פסק כן ה'ב' מחתמת היר'ו' הנ'ל דהוא רק מצוה בין אדום, ועי' בתשב'ץ ח'א סי' נ'ז שכ' לישב היר'ו' דנקט מצוה לרמבן', דמייר' שהיה אדום ומהתישנותו סרה אדמומיתו בזו אינו מעכב כלל הוואיל וכבר היה שם יין עליו משא'כ' בשם תחילה זו אינו אדום ע"ש.

ולכאו' יש לישב היר'ו' בפשיותו לרמבן' שהרי אינו פסול אלא מראה לבן למורי, והיר'ו'DK אמר' מצוה לחזר אחר יין אדום ר'ל דכמה זאdots טפי' משובח יותר, וע"ז מיתתי מקרא ד"כ' יתאדים" דמשמע דהאדים יותר משובח יותר, ובאדמים עצמה יש חילוק ומ"מ כל שאיןו לבן למורי אינו פסול לרמבן' וכמ"ש הר'ן וההתו' ב'ב' שם, ובאמת שהוא מוכחה בסוגיא דפסחים קח:DK אמר' ר'ר' אמר' עד שיהא בו טעם ומראה יין אמר' רבא מ"ט דר'י אמר' קרא אל תרא יין כי יתאדים', ומובואר דת'ק'DK אמר' א' חי וא' מזוג א' חדש וא' ישן פליג', והרי לא שנו שם לבן, אלא דודאי דלת'קaggi במאה שאיןו אדום כ"כ כיון חדש וכ"כ המרדכי דהוא מיע ענבים דסוחט אדם אשכול ענבים זהה אין לו אדמומית כ"כ, וע"ז DK אמר' ר'ר' דבע' נראה אדמומית דזקה והאדים יותר מצוה בז, וכן היא היטיב שלא תקש' ר'בא אדרבא דבפסחים מפרש דהוא רק טעמא דר'י, ובב'ב' שם ר'בא גופיה פסיל ליה לרמבן' ולמשנית ב'ב' שם מיר'י לבן למורי, ובפסחים מיר'י באינו אדום, זהה כו'פ'.⁴⁶

(23)

ספלי הלבושים

לבוש החור

הוא לבוש שני מעשרה לבושים מלכות
אשר חבר הגאון מוהר"ד מרדכי יפה וללה"ה
וקרא שמו

לבוש החור

על שם הפסוק

ומורדי יצה מלפני המלך בלבוש מלכות חכמת וחור וגוי

והוא כולל

כל הדינים הכלולים בחולק הראשון מטזר האורה חיים
וטעמיהם והוא אשר קראו לבגיל הטור סדר היום

[נשח השער מהפוסקים הראשונים]

סימנים רבים - תכח

מוחזרה מוחדרת מוסדרת מחדש
באותיות מאידות עינית ברוב פאר והדר.
מוגדים ומתקנים בהנאה מהויקת עפי"י כל הופסים הראשונים
ובתבי יד, פיסוק וקיטוע מודיק, והדגשת כל הלהקה בנפרד
הנספת אלפי מראם מקומות ופענוח ראי התייבות

חיבור חדש של אלף הגרות והערות ותיקוניות
מן הגאון הקדוש ר' אברהאם אוזלאז זוקלה"ה
בעל החסד לאברהם - זקנו של החור"א
אשר הוועתק מכתב יד קדשו בגלווני הלבושים

מלבושים יופט טוב

להגאון רבינו יום טוב ליפמאן הלוי העלץ זוקל' בעל התוס' ז"ט
אליה רביה - אליה זוטא

רבינו הגאון מוהר"ד אליה שפירא זוקל' אב"ד טיקטין
מעובדים חדש בתיקוני אלף טיעות,
ציוני אלף מראם מקומות והגרות והערות

ובסוף ילקוט העורות והגרות מכתבי יד גודלי ישראל

ה י"ח, י"א אפלו אם הוא חוק דורי על חד תלת דין
מרקוריין עליון, ומכל מקום יותר טוב לਮונח, שהוא טוב יותר
בכך לשתייה, ובגלבד ששה מוגן כראוי, ויונת שלנו אזם
חוקים, יותר טובים הם בלא מוגנה: *

ר"ד קעיף כ'.

ו י"ז צמוקין מapkוריין עליון, לא שנא מכמשי בוגנפה, לא שנא
נטמכו ע"ח חמה, או ע"ח חולדות האור, בגין שהבנין לחמיין
למרץ ציבוקין או שתלהן בעשן, והוא שיצא מוגן קצת להלחות
בשמעערין אורון, אבל אם אין בהם להלחות, אז יצא מוגן

דבר אלא ע"ר שריה שזרון אוthon בכינס לא.

ז שמרי י"ז או הדרנים נתן עליהם מום, ע"פ שיש בהם
טעם י"ז או מapkוריין עליהם, ואן מברכן עליהם בורא פרי
הנגן רך שהבל, אפלו אם נתן עליהם שלש מידות מום ויזאו
שלש מידות החזי או יותר, אבל אם נתן עליהם שלש מידות
מים ויזאו ארבע ושוו בו טעם י"ז, ההו ליה בין מוגן ומברכן
עליו בורא פרי הנגן ומapkוריין עליון: *

ר"ד קעיף כ' ו'.

ח י"ז מבושל, מברכן עליו בורא פרי הנגן ומapkוריין עליון,

ר"ד קעיף כ' ו'.

הගחות כו"ה"ר אוזלאי

כ"כין רלנובים בדיעבד כשר, לקידוש כשר להחלה, ג] אבל לא על י"ד דריהה חמרא וטעה הלה, ד] ואפלו מי שאינו חפץ בין מצוה לקדש
על י"ן ולא על חפתה, ה] וכן י"ד סימן קב'.

אליהה רב בא

ס"יע' ה ט אפלו חזק ובו. טול דעת נס"ג, זוחמי נס"ג
ורוחמי למדן קן נdry (ז"ג) וסוף ה' קידום וככלה י"ז ע"ז
מיט"ק רעד פקחים ק"ה ע"זין לאקלט טהור י"ז ע"ז קלמלה מן
סונגאל בשין מוגן להלמייס פליק סלקט שכך נטהיל נטולין ג' ע"ב. וכן המכז
חוטם פסקהס ז"ה ע"ב וודאי לא בטל וודאי מוגן ע"ז ע"ב. וכן
וכמתמי ז לא הפלוקי מני"ז וכ' מ"ז טלה רלו זכיאו לנו ג' הלרטי נדוחוקים
יעי"ז:

ואפלו חזק ובו. בן כתוב נס"ג [זא], והס פון ג'י,
ונלהה שכך נן (מלטינ) [נדנקן ג'הה ע"ז]lein מהן מלכין על צין עד
שאין למכז מט זכיא רבי טלייש והמכם יומלייס המכין, ומוציא
מכמי נcumם של נכסה זכיאן מורה נן סוגה זכיאר שין למכז מיט.
ווקעט דרין כל הדרתס לטלה למושיס הולן פון סטואן זלן חק טלייש
לHIGH צממותו זי כלל, אבל צ דרי על חד הלאן מול נילן נטומו זי
ס' צו קין סטמא זוי"ל. ומיח נזולס קלן רלה מה שבתב
ס' גט"ז עטן (ט' ט) [ז"ה] פסק נ"ג גראן דהמי דמברין
על צין דרין עט כל חד חלט עט עט עט עט וונן
פלני צין זי. ואנרטס דטאס קפס ל'ז עט מה [זאת מיטין זט' ט פטל
(כטמלה) [לכטמלה] וווכמיס ג' המתיו למפלול, ווונן' זלן קקס מיט,
לכין ללבן קהו ג' מל מוקוס מטס נן גטמאה קרי ליס שט נטמא נטמלה
כלנו ייט נט טולט מקיס מטס נן גטמא, וויאו סקיס [טטוו] ומ"ט
זומר טוב ללחנו וויאו, וויאו למשה מטמא, זומר נטול נס"ג
ונפיס א] דר"ג, גם [עפל] ס' טט' יט מילן סקסקס טס על צ' וויל
שנאנט חמוצה ג'ל' גס מה טאליריך זכיא' ג' ג'ה דין [ז] מפרק קמטבל

הगחות ווחרנות

בד" א ברבי יהודה במנחות שם דין שיש בו קמחין פסול לנסכים: ב] לא בורה כוונתו מה שבאיו בגמ' ריש ע"ב הא דהניא ר' חייא מספה ומושולה
לא יביא ואם הביא כשר, והוא כת"ק דר' יוסי בורי יהודה, ועיין בראשו לצוין במשנויות מהותם ובסוגי ברבי יהודה, ועיין בראשו בתר
כאן סעיף ג': ב] ר"ז דלשן המשנה בספרי המשניות ה"ז שעליה בו קמחין: אבל במשנה שבגמרה איתא באמת שיש בו קמחין; ז] בזונתו לספר
נימוקי יוסף שנדפס סביר הר"ף למס' ב"ב שכחן כן בדף פ' זי סוע"ב, אבל שיטת הר"ץ (בח' ב' זי סוע"ב, אבל שכחן כן בדף פ' זי סוע"ב, כ' זי ע"ב) שהביה
הביב' כאן הוא כדעת הרמב"ן דפסול אפלו בדיעבד: ה] גראדו כוונתו שהבה"ז שם (דר' י"ר ע"ד) הביא פלוגתא דר"א ואחכמים. ומה שבגמ' עז' ודלמאה

ג אין שבפי הדחובות, ע"פ י' שיש בו קמחין מקדשין עליו ב],
וש אוסרין לארש עליו עד שסנוו החילה להעbir הקמחין:
* ה'ג' והעין לפקון סימן צ"ט פיע"ר י' ו'ל: אם איז אפשר
לשננו עד שלא ישארו בו קמחין פסול לךדרש עליון, וטעם כלום
משמעותו הקייבתו נא לפחך ונוי. אין שבשול החייב ע"פ
שיש בו שמרין, וין שחורה, וין מתח מאה, כולם י"ז חם
ומapkוריין עליון ג], מכל מקום מצהה מין המובהר לעולם
לברור התוב שבינות למצוות קיושו היום ד]

ד אבל המודיות הין לבן והאדום הן שוין בטבעם, לפחותם
זה טוב מוה ולפעמים זה טוב מוה, ולפיק' י' אין מapkוריין
במוראה אלא apkוריין על הטוב שבשנהיהם, ואפלו הוاء לבן
מאוד, וסימן אל תורה י"ז כי תורה [בשער ג', א], במ' (אל
חירהא אל גונבה קומתו) (אל חבט אל מראהו ואל גונבה קומתו)
ששאל א ט, ו), בלוור אל יראה בעיניך שהווא טוב יותר מן
האחרים, הכא נמי אל תורה גו, כי הארדיומות אינן מעלה
ואינו מוריד הן: *

סימן צע"ב קעיף כ' ג'.

ב' כ"כין רלנובים בדיעבד כשר, לקידוש כשר להחלה, ג] אבל לא על י"ד דריהה חמרא וטעה הלה, ד] ואפלו מי שאינו חפץ בין מצוה לקדש
על י"ן ולא על חפתה, ה] וכן י"ד סימן קב'.

(סעיף ג' ה' שיש בו קמחין ובו). מהט סמלה פליך סמכר פירוח
(כ' ס' פ' קפק) י"ז ס' ל' מקחין צין דפקון גומיכם לדלומכ
פרק כל פקונגען [מונט פ' פ' מ' ע' זלן מומרטס פיע' ג' וטנברויה סס דלן קלט
טיליך פ' קרמץ' ג' נס' המזון קוף פ' פ' וטנברויה סס דלן קלט
כל' יוסי א ז, וכן מונכת נפ' ר' מומכל פירום ד' ג' ע' ג' ע' ג' ע' ג' ע' ג'
לומר לרמאנטי מיריל צאלן קניין וכדנגי יס' הומס' ה' מ' קיחס' מ' ג' זלן
לurm'ס' וטנברויה נטפקון סלקס דלן כל' יוסי [גראדי יוסדה], דלgleה ג'
ר' יוסי [גראדי יוסדה] ג' ג' מ' קינן ג'
מדחמלר פטעל ז' קמחים ג'
ז' קמ' ג'
ס'
ה' מ' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ה' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ה' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ה' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ה' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

ו דריהה חזק ובו. מכל מוקם ס' ס' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ'
ק' פ'
ל' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ' פ'

ז מ' ב'
ק' פ' פ'

(סעיף ג' ה' אין מapkוריין ובו. ולענ"ז יס' זלן ג' ג' ג' ג' ג'
אר' פ' פרק ס' מומכל פירום ז' זלן קלט ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ל' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ס' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

כט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

בָּאָדָר תְּרִיבָה

גאודַה

לעג'ן האחים

טשנה ברורה

לעלו ברא קרי הפטון אפללו כי קדוש אסור מושם יתקרבהנו נא לחתוןך וגו': (ג) דלא קדרין אגוזי, משום שאין כזון אכלת עתוקהש, אפללו כי אסור משום תקרכחו נא לפחהך'. (ה) פחיהו אם עבד שעה בעטח מגלה אין להקדיף האידיאן כל יפנ' שלא נמד עטבנו וניחו, ובכך החמי אדם וכי כל צי זעקה בקבוק שטחין בקרן ולא קדרין בילוי האי בגלא מעת, אבל הקדוש על השם והי' נגיד פה. (ו) גנואה רבען לו אחר אין להקדיף פרישבד בס קדרין, וכמו ביני: (ד) בטפחה חילא. דרבנן (ו) טבאה אולין וכחלאל ערתו חילא. (ו) בטפחה חילא נקרה כל שפנ' אדים נגעין בערתו כבושים חמוץות וקומו שתחב סיפן ריד בער' ד'. ובתבו קדרהוינט (ז) ולחטם העתיק הרק'אי דין זה ולג'ם בוואר פריך קדרהוינט אין סברין עליו בראיתא שם, וכל שפנ' שאין קדרשין: (ח) יין כבאותו. ומכל קדום ו מסונה מן הហדר בינוין ישן, ותינו שכבר עבר עליו ארבעים יומ: (ו) וסוחות ארדם. בנה עטבזען רובוחה טפי אף שהוא חזש לנטרי שעה פקרוב שטחוטו קדם השבת, אפללו כי בטור לקדש עליו: (ט) גטהין הדגון ונסודות לבנותו, וו' אבל אם יש עליו קרום לבן אין סברין עליו, וכוחב האליה רבה וסוי' ודקשטי קרים אין כבושים ליקודו: (ח) כתוק. מסקנת משמע בין שונבשלו הענבים בפחפה יותר מורי וועל צו זי זה הני מותק באדר, ובין שענין פטור באוד פפחפת הפרות עצמן שטחין הוה הא קרווע וופטל לנטיכים ואפללו כי כבש לקודש. ועין פאור הילכה וידה ייל'ו: (ט) ומכל קדום בזונה יטבר. התו אף דקסשין אכל גני אף לא לכתחה פכל פקום פצעה מן גאנכחד לבודר יין טוב, וועל כן טוב שלא יוכח כספטע זיין אנטפקט לעודוש עד סיירה מהחולא אם איינו אנטפקט: (ז) צ'ין זיין וכ'ו. ובלעיל עלאק מאכעה לכתחה וו' לחור אחר יין ארדם, אללא רעם אין לו ארדם וו' או שאינו משבח שבירא לה לדעה זו פתרה

וְרָבֶבֶן (כג): מ-לט. מט' פולסלו לקדוש אפלו בריבנער, (אי) אקל מברילין עליון, ומונגע העולם (יב) בספרא ראשונה-^ל ה יין שי אפללו אם הווא תינק זונדי (פריש, שׂרוי למאן) על סוד חתלה ביא, מתקדשין צלינו, ופַּקְדֵּן (זט) יונר טוב לנטיגו ולבדר שִׁיכָּא קְזֹוגָה (יד) בְּרוֹאוֹר. קהה: גינויו שלנו יותר טובים הם שלא קווינה (טו) ו (יב) יין צמוקרים (טו) *קְגַּרְשֵׁין עליון, (הווא שֵׁשׁ בְּקָן (ו) ו (ז) לקלוחות קחת בלא שְׂרָה (טו): ז' ישכני או תינרגים שנמנן עלייטס מים, אם ראיו לברע עריליטס יברוא פְּרִי הַבְּפָנִים מתקדשין עליון, ו (ח) יונין לעז סיון כדי פְּצִיף (ה): ח' *מַקְרְשֵׁין (יט) על יין קְבָּשָׂל ועל יין (ט) שֵׁשׁ בְּנוּ רְבָשׂ, יוניש אוקרים (כא) שאוי

אברהם

סְבִּירָה יֵין אַכְפְּרָתָה, פֿי' ז' (פֶּנְדָּה): וְ(וְ) הַלְּגֹנִיתָה, אָכַל אֶם בְּזִבְשִׁים לְגִבְרִים אֲשֶׁר

ט' ט' תשע"ה

אוצר הטעון